

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **D. S.**, zast. JUDr. Zdeňkem Vlčkem, advokátem, se sídlem Na Roudné 18, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 1. 2018, č. j. OAM-296/ZA-ZA11-HA11-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 2. 2019, č. j. 60 Az 19/2018 - 109,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalovaný v záhlaví uvedeném rozhodnutím rozhodl tak, že žalobci se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neuděluje.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, v níž namítal, že mu v zemi původu bylo opakovaně vyhrožováno zabitím ze strany soukromých osob a státní orgány Ukrajiny nejsou schopny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před tímto pronásledováním. Stížnosti na postup policejních orgánů jsou zcela neúčinné, neboť se jimi nikdo nezabývá. Za další pochybení žalovaného žalobce označil, že odmítl přeložit žalobcem předložené doklady. Závěrem žalobce upozornil na skutečnost, že mu jeho víra a přesvědčení brání v účasti ve vojenských operacích.

[3] Krajský soud v Plzni nadepsaným rozsudkem žalobu zamítl. K námitkám podjatosti samosoudkyně a tlumočnice vzneseným žalobcem při jednání, krajský soud

uvedl, že o tom, který soudce bude ve věci rozhodovat, se zástupce žalobce dozvěděl dne 23. 1. 2019 a o tom, že bude tlumočit tlumočnice Mgr. Marie Chalupová, se dozvěděl zástupce žalobce 31. 1. 2019, tudíž jsou námitky podjatosti uplatněny opožděně.

[4] K obavě žalobce z místní mafie krajský soud uvedl, že policie pachatele zatkla a vyšetřovala, rovněž byla aktivní i v případě výhružného telefonátu žalobci. Nelze tedy v žádném případě konstatovat, že státní orgány Ukrajiny v dané věci nijak nekonaly. Pokud žalobce nebyl s průběhem vyšetřování spokojen, měl možnost se obrátit na nadřízené instituce a podat stížnost. Na základě okolností, za nichž žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, krajský soud dovodil, že žalobce si podanou žádostí chtěl zajistit legalizaci svého pobytu v České republice. Žalovaný si opatřil dostatek podkladů pro vydání svého rozhodnutí a rozhodl v souladu se zákonem.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti tomuto rozsudku včas kasační stížnost, v níž v první řadě namítal, že dne 25. 2. 2019 zaslal soudu přípis s žádostí o odročení jednání z důvodu nemoci, ke které přiložil rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti. Krajský soud však neakceptoval stěžovatelovu omluvu z jednání nařízeného na den 28. 2. 2019 v 9:00 hod., jehož se chtěl stěžovatel zúčastnit, čímž došlo k porušení základních práv stěžovatele.

[6] Za další vadu řízení stěžovatel označil způsob, jakým se krajský soud vypořádal s uplatněnou námitkou podjatosti samosoudkyně. Stěžovatel v této souvislosti poukázal na skutečnost, že není schopen komunikace v českém jazyce. Nebylo tak možné po něm spravedlivě požadovat, aby po obdržení přípisu soudu zjistil jméno soudkyně a následně tak mohl vyhodnotit její případnou podjatost vůči němu. Stěžovatel je schopen adekvátně reagovat až poté, co osobu soudce fakticky uvidí a dokáže ji ztotožnit. Stěžovatel se tak o podjatosti dozvěděl až při jednání a v souladu s § 8 odst. 5 s. ř. s. vznesl námitku podjatosti. Námitku podjatosti tak uplatnil ihned poté, co zjistil rozhodné skutečnosti. Nelze se proto ztotožnit s krajským soudem, který k námitce vůbec nepřihlížel a považoval ji za pozdě uplatněnou. Další pochybení spatřuje stěžovatel ve skutečnosti, že krajský soud nijak nerozhodl o stěžovatelem vznesené námitce podjatosti vůči tlumočnici, což je patrné z protokolu o jednání.

[7] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu a uvedl, že jeho rozhodnutí i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Kasační stížnost neobsahuje žádné úvahy vedoucí k závěru, že přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a je tak přijatelná v souladu s § 104a s. ř. s. Námitky stěžovatele neprokazují nezákonnost kasační stížností napadeného rozsudku.

III. Posouzení kasační stížnosti

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal

pokračování

důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[9] Stěžovatel v kasační stížnosti v první řadě namítal, že krajský soud pochybil, když neakceptoval jeho omluvu z nařízeného soudního jednání na den 28. 2. 2019.

[10] K této námitce Nejvyšší správní soud v první řadě konstatuje, že právo účastníka řízení na veřejné projednání věci v jeho přítomnosti, včetně možnosti vyjádřit se k věci, je v ústavněprávní rovině garantováno článkem 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle kterého *každý má právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům*.

[11] Podle čl. 96 odst. 2 Ústavy České republiky, *jednání před soudem je ústní a veřejné; výjimky stanoví zákon. Rozsudek se vyhláší vždy veřejně*.

[12] Z § 50 s. ř. s. dále vyplývá, že z *důležitých důvodů může být jednání odročeno. Soud může odročit jednání též tehdy, jestliže to účastníci shodně navrhnou*.

[13] Ze spisu krajského soudu Nejvyšší správní soud zjistil, že předvolání k ústnímu jednání nařízenému na den 28. 2. 2019 bylo doručeno do datové schránky zástupce stěžovatele dne 23. 1. 2019. Podáním ze dne 25. 2. 2019, které bylo téhož dne v 12:48 hod. doručeno krajskému soudu, stěžovatel požádal o odročení nařízeného jednání s odůvodněním, že je od 25. 2. 2019 v pracovní neschopnosti. V příloze tohoto podání stěžovatel zaslal III. díl rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti („neschopenky“) potvrzený MUDr. M. R. K., praktickou lékařkou pro dospělé. Stěžovatel tedy v řízení před krajským soudem výslovně požádal o odročení nařízeného jednání z důvodu své pracovní neschopnosti.

[14] Ve vztahu k doložené pracovní neschopnosti Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 2. 2005, č. j. 2 Afs 5/2005 – 96, uvedl, že *„požádá-li účastník před zahájením jednání o jeho odročení z důvodu pracovní neschopnosti, kterou osvědčí, a z okolností případu, zejména z účastníkovy dosavadního chování, zároveň není patrné, že omluva je motivována snahou prodlužovat soudní řízení, soud jednání odročí, neboť v daném případě jde o důležitý důvod ve smyslu § 50 s. ř. s.“*

[15] V rozsudku ze dne 29. 9. 2004, č. j. 5 Ads 63/2003 - 35, Nejvyšší správní soud obdobně judikoval, že *„jestliže žádost o odročení jednání opatřená současně lékařským potvrzením o žalobcově pracovní neschopnosti byla soudu řádně doručena v dostatečném předstihu, avšak soud jednání neodročil a bez přítomnosti žalobce rozhodl ve věci samé, je takový postup vadou řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Nelze přitom přihlížet ke skutečnosti, že soudce, který rozhodl ve věci, se o důvodech pro odročení jednání dozvěděl až po jeho skončení“*.

[16] Krajský soud přípisem ze dne 25. 2. 2019 zástupci stěžovatele sdělil, že jeho žádosti o odročení jednání nevyhovuje, neboť z kopie neschopenky není zřejmé, že by mu jeho zdravotní stav znemožňoval zúčastnit se ústního jednání. Nejvyšší správní soud v první řadě

konstatuje, že stěžovateli, resp. jeho zástupci, je třeba vytknout, že krajskému soudu nesdělil, v čem konkrétně spočívá důvod jeho pracovní neschopnosti. To, že je někdo v pracovní neschopnosti totiž ještě vždy neznamená, že není schopen dostavit se k soudnímu jednání.

[17] V posuzované věci Nejvyšší správní soud považuje za vhodnější vstřícnější postup vůči stěžovateli, spočívající ve zjištění, jaké jsou konkrétní zdravotní potíže stěžovatele a zda mu skutečně brání v účasti na ústním jednání. Časový prostor k tomuto postupu měl krajský soud k dispozici, neboť stěžovatel krajský soud o své pracovní neschopnosti vyrozuměl 3 dny před nařízeným termínem jednání. Po zjištění konkrétního důvodu pracovní neschopnosti stěžovatele pak krajský soud mohl o žádosti stěžovatele podložené rozhodnout. Nejvyšší správní soud tak má za to, že krajský soud nepostupoval vhodným způsobem, když bez dalšího nevyhověl žádosti stěžovatele o odročení jednání odůvodněné jeho pracovní neschopností.

[18] Pro posouzení této námitky stěžovatele je však rozhodující skutečnost, že se stěžovatel k soudnímu jednání dostavil spolu se svým zástupcem (advokátem), a nedošlo tudíž k porušení stěžovatelova práva na účast při jednání soudu zakotveného čl. 38 odst. 2 věty první Listiny základních práv a svobod a § 49 odst. 1 a 3 a § 50 s. ř. s. Stěžovatel ani v kasační stížnosti neosvětlil, v čem jeho zdravotní potíže měly spočívat a jak mu případně bránily v hájení jeho práv v průběhu jednání. Naopak z protokolu o jednání vyplývá, že stěžovatel si v jeho průběhu počínal značně asertivně.

[19] Za další vadu řízení stěžovatel označil způsob, jakým se krajský soud vypořádal s uplatněnou námitkou podjatosti samosoudkyně. Z protokolu o jednání je zřejmé, že samosoudkyně na námitku podjatosti reagovala tím, že poukázala na § 8 odst. 5 s. ř. s., podle kterého *účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřiblíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočníka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.*

[20] Argumentaci samosoudkyně tímto ustanovením učiněnou při ústním jednání a obsaženou rovněž v písemném vyhotovení kasační stížnosti napadeného rozsudku považuje Nejvyšší správní soud za správnou a přiléhavou, neboť stěžovatel námitku podjatosti samosoudkyně uplatnil až při jednání konaném dne 28. 2. 2019, přestože se o tom, že ve věci bude rozhodovat, dozvěděl prostřednictvím svého zástupce již dne 23. 1. 2019, kdy mu bylo doručeno předvolání k jednání. Stěžovatel ji tedy uplatnil opožděně až po uplynutí týdenní lhůty stanovené v § 8 odst. 5 s. ř. s. Námitka podjatosti vznesená stěžovatelem navíc nebyla důvodná, neboť se týkala rozhodovací činnosti soudkyně ve věci týkající se manželky stěžovatele, tj. rozhodování v jiné věci ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s., které nemůže způsobit podjatost soudce.

[21] Nejvyšší správní soud v této souvislosti dále konstatuje, že stěžovateli byla prostřednictvím jeho zástupce již dne 3. 5. 2018 doručena informace o řízení,

pokračování

v níž byl poučen o možnosti podat námitku podjatosti, lhůtě k podání této námitky a také o tom, že ve věci „*bude rozhodovat specializovaná samosoudkyně Mgr. Jana Komínková, která může být za stanovených podmínek zastoupena samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou.*“ Již v tomto okamžiku se tedy stěžovatel seznámil s tím, že jeho věc může projednávat JUDr. Alena Hocká, a měl tudíž namítnout její podjatost, pokud tak hodlal učinit.

[22] Dne 8. 1. 2019 navíc bylo zástupci stěžovatele doručeno usnesení NSS ze dne 13. 12. 2018, č. j. Nao 164/2018 - 83, kterým byla soudkyně Krajského soudu v Plzni Mgr. Jana Komínková vyloučena z projednávání a rozhodování v této věci. Stěžovateli tudíž po doručení uvedeného usnesení Nejvyššího správního soudu muselo být jasné, že jeho věc bude projednávat JUDr. Alena Hocká, neboť jiná soudkyně dle uvedené informace o řízení již pro rozhodnutí ve věci nepřípadala v úvahu, a měl tudíž namítnout její podjatost, pokud tak hodlal učinit.

[23] Argumentaci stěžovatele, že není schopen komunikace v českém jazyce, a byl proto schopen námitku podjatosti uplatnit až poté, co soudkyni uviděl při jednání, Nejvyšší správní soud nepřisvědčil, neboť stěžovatel byl v řízení před krajským soudem zastoupen advokátem, tj. osobou znalou českého jazyka, a je tudíž třeba vycházet z toho, že mu byl znám obsah předvolání k jednání, z něhož vyplývalo, která konkrétní samosoudkyně bude věc projednávat.

[24] V závěrečné námitce stěžovatel krajskému soudu vytkl pochybení spočívající v tom, že nijak nerozhodl o vznesené námitce podjatosti vůči tlumočnicku, což je patrné z protokolu o jednání. K této námitce Nejvyšší správní soud v první řadě uvádí, že zástupci stěžovatele bylo usnesení krajského soudu ze dne 29. 1. 2019, č. j. 60 Az 19/2018 - 86, o ustanovení tlumočnice v posuzované věci doručeno dne 31. 1. 2019. Tohoto dne se tudíž stěžovatel dozvěděl o tom, která konkrétní tlumočnice bude při jednání přítomna. Námitku podjatosti této tlumočnice uplatnil až při jednání konaném dne 28. 2. 2019, byla tedy uplatněna po uplynutí týdenní lhůty stanovené v § 8 odst. 5 s. ř. s., tudíž opožděně. Z tohoto ustanovení dále vyplývá, že k později uplatněným námitkám podjatosti se nepřihlíží. O námitce podjatosti tlumočnice proto nebylo třeba rozhodnout, a zcela postačovalo konstatování samosoudkyně při jednání, že námitka tlumočnice je uplatněná pozdě.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[25] Nejvyšší správní soud shledal nedůvodnými všechny stěžovatelem uplatněné námitky, kasační stížnost je proto nedůvodná. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. kasační stížnost zamítl.

[26] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšnému žalovanému pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. července 2019

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu